

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

Na temelju članka 4. stavak 3. Zakona o stočarstvu ("Narodne novine" broj 70/97) ministar poljoprivrede i šumarstva donosi

PRAVILNIK

O UPISU I OBILJEŽAVANJU UZGOJNO VALJANIH ŽIVOTINJA

1. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuju se uvjeti koje treba udovoljiti da bi se grlo moglo svrstati u skupinu uzgojno valjanih, postupak njihova upisa u Središnji popis matičnih grla kao i načini označavanja.

Članak 2.

Postupke ili radnje iz članka 1. ovog Pravilnika obavlja Hrvatski stočarsko selekcijski centar.

Hrvatski stočarsko selekcijski centar odgovoran je za učinkovito obavljanje svih postupaka ili radnji navedenih u članku 1. ovog Pravilnika.

2. UVJETI UPISA UZGOJNO VALJANIH ŽIVOTINJA

Članak 3.

Uzgojno valjana grla upisuju se u Središnji popis matičnih grla koji se vodi odvojeno za pojedine vrste i pasmine.

Matična jata peradi upisuju se u Središnji popis matičnih jata koji se vodi odvojeno za pojedine pasmine, linije i hibride.

Matice pčela upisuju se u Središnji popis matica.

Muška rasplodna grla izabrana za oplođivanje upisana su u posebni Središnji popis muških rasplodnih grla koji se vodi odvojeno za pojedine vrste, pasmine, linije i hibride.

Uzgojno valjana grla, jata peradi i matice pčela upisane u Središnji popis matičnih grla, matičnih jata i Središnji popis matica, moraju prije upisa biti upisani u matičnu knjigu odnosno uzgojni upisnik pri područnoj selekcijskoj službi.

Područna selekcijska služba dostavlja redovito Hrvatskom stočarsko selekcijskom centru podatke o umatičenim i upisanim grlima i jatima peradi, te umatičenim maticama zbog upisa u Središnji popis matičnih grla, matičnih jata i matica.

U Središnjem popisu matičnih grla odnosno Središnjem popisu matičnih jata mogu se upisati grla odnosno jata ovih uzgojnih kategorija:

- muški i ženski podmladak,
- odrasla rasplodna grla ženskog i muškog spola.

U Središnjem popisu matica mogu se upisati matice.

Članak 4.

Muški i ženski podmladak upisuje se u matičnu knjigu ili uzgojni upisnik ovisno o vrsti životinje najkasnije 30 dana nakon poroda, a u Središnji popis matičnih grla najkasnije 60 dana nakon poroda.

Kupljeni ženski podmladak upisuje se u matičnu knjigu ili uzgojni upisnik najkasnije 30 dana nakon prvog poroda, a u Središnji popis matičnih grla najkasnije 60 dana nakon prvog poroda.

Kupljeni muški rasplodni podmladak upisuje se u matičnu knjigu rasplodnih grla ili uzgojni upisnik u času izbora za rasplodno korištenje, kad se upisuje u Središnji popis matičnih grla.

Kupljena ženska odrasla rasplodna grla upisuju se u matičnu ili uzgojnu knjigu najkasnije 30 dana nakon obavljene kupovine, a u Središnji popis matičnih grla najkasnije 60 dana nakon obavljene kupovine.

Kupljena muška rasplodna grla upisuju se u matičnu knjigu rasplodnih grla ili uzgojni upisnik u času izbora za rasplodno korištenje, kad se upisuju u Središnji popis matičnih grla.

Jata peradi upisuju se u matičnu knjigu ili uzgojni upisnik 30 dana nakon njihova uvođenja u proizvodnju odnosno nakon kupovine ako su kupljena spolno zrela rasplodna grla.

Matica pčela upisuje se u matičnu knjigu matica najkasnije 60 dana nakon njezine oplodnje.

Članak 5.

U Središnjem popisu matičnih grla odnosno Središnjem popisu jata peradi vode se odvojeno umatičene i upisane životinje:

- umatičene životinje jesu ženska i muška grla čiste pasmine, poznatog podrijetla.
- upisane životinje jesu ženska i muška grla čiste pasmine, križana ili hibridi, poznatog podrijetla ili odabrane životinje s poznatim podrijetlom jednog roditelja.

U Središnjem popisu matičnih grla, Središnjem popisu jata peradi odnosno Središnjem popisu matica nalaze se svi podaci koji za ta grla postoje u matičnoj knjizi odnosno uzgojnom upisniku. Podaci o proizvodnim i uzgojnim osobinama grla koji su na raspolaganju tijekom proizvodnog vijeka grla moraju biti upisani i u Središnji popis matičnih grla, Središnji popis rasplodnih jata odnosno Središnji popis matica.

Članak 6.

Razvrstavanje životinja čiste pasmine u skupinu matičnih ili upisanih obavlja Hrvatski stočarsko selekcijski centar na temelju podataka o podrijetlu i proizvodnim osobinama roditelja, prema vanjštini grla te prema raspoloživim podacima o njegovim proizvodnim osobinama.

Članak 7.

U matičnu knjigu koju vodi područna selekcijska služba upisuju se obvezatno ovi podaci o umatičenoj životinji:

- oznaka grla,
- pasmina,
- datum rođenja,
- podaci o uzgajivaču,
- podaci o podrijetlu grla.

U matičnu knjigu upisuju se i novi podaci o proizvodnim i uzgojnim osobinama svake umatičene životinje, i to:

- podaci o proizvodnosti i rezultatima ispitivanja grla,
- ocjena vanjštine grla i uzgojna klasa,
- rasplodna proizvodnja,
- ostali podaci za koje Hrvatski stočarsko selekcijski centar utvrdi da su od interesa za uzgoj pojedine vrste i pasmine.

Članak 8.

U matičnu knjigu matice koju vodi područna selekcijska služba upisuju se obvezatno ovi podaci o umatičenoj matici:

- oznaka matice,
- datum oplodnje,
- podaci o uzgajivaču,
- podaci o podrijetlu matice.

U matičnu knjigu upisuju se i novi podaci o proizvodnim i uzgojnim osobinama svake umatičene životinje.

Članak 9.

U uzgojni upisnik koji vodi područna selekcijska služba upisuju se obvezatno ovi podaci o upisanoj životinji:

- oznaka grla,
- pasmina, križanci ili linija,
- datum rođenja,
- podaci o uzgajivaču,
- podaci o podrijetlu grla.

U uzgojni upisnik upisuju se i novi podaci o proizvodnim i uzgojnim osobinama svake upisane životinje, i to:

- podaci o proizvodnosti i rezultatima ispitivanja grla,
- ocjena vanjštine grla i uzgojna klasa,
- ostali podaci za koje selekcijska služba utvrdi da su od interesa za uzgoj za pojedine vrste, pasmine, linije ili hibride.

Članak 10.

U uzgojni upisnik rasplodne peradi koji vodi područna selekcijska služba upisuju se obvezatno ovi podaci o upisanoj životinji:

- oznaka jata,
- podaci o liniji ili hibridu,
- broj grla u jatu u vremenu upisa,
- datum valjenja,
- podaci o uzgajivaču.

Članak 11.

Pri umatičenju rasplodnih grla podrijetlo se utvrđuje:

- iz matičnih knjiga i uzgojnog upisnika odnosno Središnjeg popisa matičnih grla ako grlo potječe iz istog stada kao i majka,
- iz rodovnika izdanog od službene ustanove ako grlo potječe iz drugih stada ili populacija.

Drži se da je matično grlo poznatog podrijetla ako:

- su oba roditelja upisana u Središnji popis matičnih grla,

- se može utvrditi da u rodovniku upisani roditelji pripadaju uzgojno valjanim rasplodnim grlima.

2.1. UZGOJNA VALJANOST GOVEDA

Članak 12.

Uzgojna valjanost goveda utvrđuje se na temelju podataka o njihovom podrijetlu, proizvodnim i uzgojnim osobinama roditelja, prema vanjštini grla te prema podacima o njihovim proizvodnim osobinama za uzgojne kategorije za koje je to moguće utvrditi.

Članak 13.

Umatičena ženska grla i umatičena muška grla trebaju potjecati od očeva upisanih u Središnji popis matičnih grla s dozvolom korištenja za prirodni pripust ili umjetno osjemenjivanje i majke umatičene ili upisane krave.

Umatičena muška rasplodna grla domaćeg uzgoja namijenjena rasplodivanju putem prirodnog pripusta trebaju potjecati od oca koji pripada skupini bikova za umjetno osjemenjivanje i majke koja je svrstana u natprosječnu uzgojnu skupinu.

Umatičena muška rasplodna grla namijenjena rasplodivanju putem umjetnog osjemenjivanja trebaju potjecati od oca kojemu su progeni testovi za osobine značajne za pasminu pozitivni te od majke koja pripada uzgojnoj skupini bikovskih majki.

Upisano žensko ili muško grlo treba imati najmanje jednog poznatog roditelja.

Iznimno, životinja se može upisati u skupinu upisanih bez poznatih roditelja ako u Republici Hrvatskoj nema dovoljno uzgojno valjanih grla neke pasmine, a ona je od uzgojne važnosti.

Članak 14.

Uzgojno valjano grlo može se upisati u središnji popis čiste pasmine ako:

- su oba roditelja čiste pasmine,
- su roditelji križana grla, a udio krvi jedne pasmine je kod uzgojno valjanog grla, promatrano po roditeljima, veći od 87,5%.

Uzgojno valjana grla u kojih je udio krvi manji od 87,5% razvrstavaju se u skupinu križanih životinja.

Članak 15.

Pri ocjeni osobine mliječnosti ženskih grla (preci ili vlastita proizvodnja) iz uvoza laktacijska proizvodnja treba biti najmanje na razini koju za tu pasminu odredi Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva.

Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva na početku će svake godine propisati najnižu dopuštenu razinu laktacijske proizvodnje za svaku pasminu, uvažavajući pri tome uzgojni cilj

u programu gojidbenog stvaranja goveda te njezinu dostignutu razinu u prethodnom razdoblju.

Otac ženskog grla iz uvoza mora pripadati skupini bikova za umjetno osjemenjivanje ili skupini bikova registriranih za prirodni pripust.

Pri procjeni uzgojne vrijednosti muškog rasplodnog grla iz uvoza laktacijska proizvodnja majke treba biti veća od prosjeka populacije kojoj pripada, a otac treba pripadati skupini bikova iz umjetnog osjemenjivanja kojemu su pozitivni raspoloživi testovi za mliječne osobine, muznost i vanjštinu. Za kombinirane i mesne pasmine otac rasplodnog grla mora imati i pozitivne rezultate testa za osobine tova i kakvoću mesa.

Pri uvozu testiranog muškog rasplodnog grla kombiniranih osobina, koji je namijenjen umjetnom osjemenjivanju ili uvozu sjemena od takvog rasplodnjaka, mora biti pozitivna uzgojna vrijednost za osobine mliječnosti te tovnosti osobine i osobine kakvoće mesa. Ako je uzgojna vrijednost jedne od osobina negativna pri donošenju odluke o opravdanosti uvoza uzima se u obzir uzgojna vrijednost za sve druge osobine, podrijetlo odnosno zastupljenost linije koju ima promatrani rasplodnjak.

Pri uvozu testiranog muškog rasplodnog grla, usmjerenog za jednu osobinu (mlijeko ili meso), koji je namijenjen umjetnom osjemenjivanju ili uvozu sjemena od takvog rasplodnjaka uzgojna vrijednost za tu osobinu mora biti pozitivna. Pri donošenju konačne odluke o opravdanosti uvoza uzima se u obzir i uzgojna vrijednost za druge osobine.

Članak 16.

Uzgojno valjana grla moraju zadovoljavati uvjete glede vanjštine, posebice uzraslosti primjerene dobi i uzgojnim standardima za pasminu, prema stručnoj uputi Hrvatskog stočarsko selekcijskog centra.

Procjenu vanjštine grla obavlja područna selekcijska služba.

2.2. UZGOJNA VALJANOST OVACA

Članak 17.

Uzgojna valjanost ovaca utvrđuje se na temelju podataka o njihovom podrijetlu, proizvodnim i uzgojnim osobinama roditelja, prema vanjštini grla te prema podacima o njihovim proizvodnim osobinama za uzgojne kategorije za koje je to moguće utvrditi.

Članak 18.

Umatičena ženska i muška grla kao i muška grla namijenjena rasplodivanju trebaju potjecati od očeva upisanih u Središnji popis matičnih grla s dozvolom korištenja za prirodni pripust ili umjetno osjemenjivanje te od majke umatičene ili upisane ovce.

Ako je poznata proizvodnost roditelja muških rasplodnih grla namijenjenih rasplodivanju, ona mora biti natprosječna.

Upisano žensko ili muško grlo treba imati najmanje jednog poznatog roditelja.

Iznimno, životinja se može upisati u skupinu upisanih bez poznatih roditelja ako u Republici Hrvatskoj nema dovoljno uzgojno valjanih grla neke pasmine, a ona je od uzgojne važnosti.

Članak 19.

Uzgojno valjano grlo može se upisati u Središnji popis čiste pasmine ako:

- su oba roditelja čiste pasmine,
- su roditelji križana grla, a udio je krvi jedne pasmine kod uzgojno valjanog grla, promatrano po roditeljima, veći od 87,5%.

Uzgojno valjana grla u kojih je udio krvi manji od 87,5% razvrstavaju se u skupinu križanih životinja.

Članak 20.

Pri ocjeni osobine mliječnosti mliječnih pasmina ovaca za ženska grla (preci ili vlastita proizvodnja) iz uvoza, ako postoje podaci o laktacijskoj proizvodnji, ona treba biti najmanje na razini domaće populacije.

Otac ženskog grla iz uvoza treba pripadati skupini uzgojno valjanih rasplodnih grla, pozitivnih osobina vanjšine tipične za navedenu pasminu.

Žensko uzgojno valjano grlo mesnih pasmina ovaca iz uvoza treba biti životinja dobre vanjšine tipične za pasminu.

Pri procjeni uzgojne valjanosti muškog rasplodnog grla mliječne pasmine iz uvoza laktacijska proizvodnja majke treba biti veća od prosjeka populacije kojoj pripada. Ako postoje rezultati progenog testa mliječnosti za oca rasplodnog grla, oni trebaju biti pozitivni.

Pri procjeni uzgojne valjanosti muškog rasplodnog grla za mesne pasmine iz uvoza rasplodnjak mora biti tipični predstavnik pasmine kojoj pripada, ovisno o dobi života.

Članak 21.

Uzgojno valjana grla moraju zadovoljavati uvjete glede vanjšine, posebice uzraslosti primjerene dobi i uzgojnim standardima za pasminu, prema stručnoj uputi Hrvatskog stočarsko selekcijskog centra.

Procjenu vanjšine grla obavlja Hrvatski stočarsko selekcijski centar.

2.3. UZGOJNA VALJANOST KOZA

Članak 22.

Uzgojna valjanost koza utvrđuje se na temelju podataka o njihovom podrijetlu, proizvodnim i uzgojnim osobinama roditelja, prema vanjšini grla te prema podacima o njihovim proizvodnim osobinama za uzgojne kategorije za koje je to moguće utvrditi.

Članak 23.

Umatičena ženska i muška grla trebaju potjecati od očeva upisanih u Središnji popis matičnih grla s dozvolom korištenja za prirodni pripust ili umjetno osjemenjivanje te od majke umatičene ili upisane koze.

Ako je poznata proizvodnost roditelja muških rasplodnih grla namijenjenih rasplodivanju, ona mora biti natprosječna.

Upisano žensko ili muško grlo treba imati najmanje jednog poznatog roditelja.

Iznimno, životinja se može upisati u skupinu upisanih bez poznatih roditelja ako u Republici Hrvatskoj nema dovoljno uzgojno valjanih grla neke pasmine, a ona je od uzgojne važnosti.

Članak 24.

Uzgojno valjano grlo može se upisati u Središnji popis čiste pasmine ako:

- su oba roditelja čiste pasmine,
- su roditelji križana grla, a udio je krvi jedne pasmine kod uzgojno valjanog grla, promatrano po roditeljima, veći od 87,5%.

Uzgojno valjana grla u kojih je udio krvi manji od 87,5% razvrstavaju se u skupinu križanih životinja.

Članak 25.

Pri ocjeni osobine mliječnosti mliječnih pasmina koza za ženska rasplodna grla (preci ili vlastita proizvodnja) iz uvoza ako postoje podaci o laktacijskoj proizvodnji, ona treba biti najmanje na razini domaće populacije.

Otac ženskog grla iz uvoza treba pripadati skupini uzgojno valjanih rasplodnih grla, pozitivnih osobina vanjšine tipične za navedenu pasminu.

Pri procjeni uzgojne valjanosti muškog rasplodnog grla mliječne pasmine iz uvoza laktacijska proizvodnja majke treba biti veća od prosjeka populacije kojoj pripada. Ako postoje rezultati progenog testa mliječnosti za oca rasplodnog grla, oni trebaju biti pozitivni.

Članak 26.

Uzgojno valjana grla moraju zadovoljavati uvjete glede vanjšine, posebice uzraslosti primjerene dobi i uzgojnim standardima za pasminu, prema stručnoj uputi Hrvatskog stočarsko selekcijskog centra.

Procjenu vanjšine grla obavlja Hrvatski stočarsko selekcijski centar.

2.4. UZGOJNA VALJANOST SVINJA

Članak 27.

Uzgojna valjanost svinja utvrđuje se na temelju podataka o njihovom podrijetlu, proizvodnim i uzgojnim osobinama roditelja i srodnika, prema vanjštini grla i podacima o njihovim proizvodnim osobinama za uzgojne kategorije za koje je to moguće utvrditi.

Članak 28.

Umatičena ženska i muška grla trebaju imati tri poznate generacije te potjecati od očeva upisanih u Središnji popis matičnih grla s dozvolom korištenja za prirodni pripust ili umjetno osjemenjivanje te od majke umatičene ili upisane krmače.

Umatičena muška rasplodna grla domaćeg uzgoja namijenjena rasplodivanju putem prirodnog pripusta moraju imati pozitivan performance test, potjecati od oca koji ima pozitivan performance test i majke koja je svrstana u natprosječnu uzgojnu skupinu, te zadovoljavajuću ocjenu vanjštine.

Ako nema dostatan broj nerastova iz performance testa, za prirodni se pripust mogu koristiti nerastovi koji potječu od oca koji ima performance test i majke koja je svrstana u natprosječnu skupinu.

Umatičena muška rasplodna grla namijenjena rasplodivanju putem umjetnog osjemenjivanja moraju imati pozitivan performance test, te potjecati od oca koji ima pozitivan performance test i majke koja pripada uzgojnoj skupini nerastovskih majki, s pozitivnim performance testom, te zadovoljavajuću ocjenu vanjštine.

Upisano žensko ili muško grlo treba potjecati od uzgojno valjanih roditelja.

U skupinu upisanih životinja svrstavaju se sva križana i hibridna grla.

Iznimno, životinja se može upisati u skupinu upisanih bez poznatih roditelja ako u Republici Hrvatskoj nema dovoljno uzgojno valjanih grla neke pasmine, a ona je od uzgojne važnosti.

Članak 29.

Drži se da uzgojno valjano grlo pripada čistoj pasmini ako su oba roditelja čiste pasmine.

Članak 30.

Uvoziti se mogu uzgojno valjana grla čistih pasmina koja potječu iz populacija kojima je genetska izgradnja u skladu s domaćim uzgojnim programom, te da proizvodna razina pridonosi genetskom napretku domaće populacije.

Grla čistih pasmina iz uvoza moraju imati pozitivne rezultate performance testa. Ostali uvjeti za upis u skupinu uzgojno valjanih rasplodnih grla određeni su u članku 28. ovog Pravilnika.

Članak 31.

Pri uvozu sjemena uzgojno valjanih nerastova čiste pasmine rasplodnjaci moraju imati završen pozitivan progeni test na tovnost osobine i klonička svojstva te biološki test i test na stres osjetljivost.

Članak 32.

Međupasminski križanci potomci su križanja roditelja dviju ili više pasmina, a upisuju se u uzgojni upisnik.

Muška i ženska grla iz križanog uzgoja namijenjena rasplodivanju moraju potjecati iz natprosječnog legla glede broja živooprasene prasadi te imati zadovoljavajući broj sisa, zadovoljavajuću razvijenost za promatranu dob, bez konstitucijskih nepravilnosti.

Pasmine koje se uključuju po majčinskoj strani moraju biti na stres otporne.

Pasmine koje se uključuju po očevoj strani u tropasminskom križanju mogu biti heterozigoti (Ha1 Nn), a u četveropasminskom križanju heterozigoti (Ha1 Nn) i homozigoti (Ha1 NN).

Članak 33.

Međupasminski križanci koji se uvoze, uz zadovoljenje uvjeta navedenih u članku 32. ovoga Pravilnika moraju imati na raspolaganju dokumentaciju u kojoj su navedene vrijednosti za pojedina svojstva na temelju kojih se procjenjuje vrijednost toga programa.

Članak 34.

Hibridi su potomci križanja dviju ili više linija roditelja, a upisuju se u uzgojni upisnik.

Muška i ženska grla iz križanog uzgoja namijenjena rasplodivanju moraju potjecati iz natprosječnog legla glede broja živooprasene prasadi te imati zadovoljavajući broj sisa, zadovoljavajuću razvijenost za promatranu dob, bez konstitucijskih nepravilnosti.

Članak 35.

Hibridne životinje koje se uvoze, uz zadovoljenje uvjeta navedenih u članku 34. ovoga Pravilnika moraju imati na raspolaganju dokumentaciju u kojoj su navedene vrijednosti za pojedina svojstva na temelju kojih se procjenjuje vrijednost toga programa.

Članak 36.

Uzgojno valjana grla moraju zadovoljavati uvjete glede vanjštine, posebice uzraslosti primjerene dobi i uzgojnim standardima za pasminu, međupasminske i linijske križance prema stručnoj uputi Hrvatskog stočarsko selekcijskog centra.

Procjenu vanjštine grla obavlja područna selekcijska služba.

2.5. UZGOJNA VALJANOST KONJA

Članak 37.

Uzgojna valjanost konja utvrđuje se na temelju podataka o njihovom podrijetlu, proizvodnim i uzgojnim osobinama roditelja, prema vanjštini grla te prema podacima o njihovim proizvodnim osobinama za uzgojne kategorije u kojih je to moguće utvrditi.

Članak 38.

Ovisno o pasmini uzgojno valjani konji upisani u skupinu umatičenih grla moraju imati podrijetlo određenog broja generacija.

Toplokrvni konji koji pripadaju skupini turnirskih konja moraju imati podatke o podrijetlu kroz četiri generacije, a lipicanske i arapske pasmine te konji kasači kroz pet generacija. Engleski punokrvnjak mora imati podrijetlo iz kojeg je vidljivo da su mu preci upisani u General Stud Book.

Konji pasmine Haflinger te konji koji pripadaju skupini ponija i hladnokrvnim konjima moraju imati poznato podrijetlo kroz tri generacije.

Matična muška rasplodna grla namijenjena rasplodivanju trebaju potjecati od oca koji je po svojim uzgojnim, natjecateljskim ili proizvodnim rezultatima natprosječan te od majke koja je svrstana u natprosječnu uzgojnu skupinu.

Uzgojno valjane životinje koje ne udovoljavaju uvjete podrijetla za upis u matičnu skupinu mogu se upisati u uzgojni upisnik kao upisane životinje.

Iznimno, životinja se može upisati u skupinu upisanih bez poznatog podrijetla ako u Republici Hrvatskoj nema dovoljno uzgojno valjanih grla neke pasmine, a ona je od uzgojne važnosti.

Članak 39.

Drži se da uzgojno valjano grlo pripada čistoj pasmini ako su oba roditelja čiste pasmine.

Članak 40.

Uvoziti se mogu uzgojno valjana grla koja potječu iz populacija kojima je genetska izgradnja u skladu s domaćim uzgojnim programom, te da proizvodna razina pridonosi genetskom napretku domaće populacije.

Članak 41.

Iznimno, uvesti se mogu uzgojno valjana grla koja ne zadovoljavaju uvjete iz članka 40. ovog Pravilnika, ako je to od posebne uzgojne ili proizvodne važnosti. O pojedinačnoj opravdanosti toga uvoza odlučuje Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva.

Članak 42.

Uzgojno valjana grla moraju zadovoljavati uvjete glede vanjštine, posebice uzraslosti primjerene dobi i uzgojnim standardima za pasminu, prema stručnoj uputi Hrvatskog stočarsko selekcijskog centra.

Procjenu vanjštine grla obavlja Hrvatski stočarsko selekcijski centar.

2.6. UZGOJNA VALJANOST MAGARACA

Članak 43.

Uzgojna valjanost magaraca utvrđuje se na temelju podataka o njihovom podrijetlu, proizvodnim i uzgojnim osobinama roditelja, prema vanjštini grla te prema podacima o njihovim proizvodnim osobinama za uzgojne kategorije za koje je to moguće utvrditi.

Članak 44.

Umatičena ženska i muška grla trebaju potjecati od očeva upisanih u Središnji popis matičnih grla s dozvolom korištenja za prirodni pripust te od majke umatičene ili upisane životinje.

Ako je poznata proizvodnost roditelja muških rasplodnih grla namijenjenih rasplodivanju, ona mora biti natprosječna.

Upisano žensko ili muško grlo treba imati najmanje jednog poznatog roditelja.

Iznimno, životinja se može upisati u skupinu upisanih bez poznatih roditelja ako u Republici Hrvatskoj nema dovoljno uzgojno valjanih grla neke pasmine, a ona je od uzgojne važnosti.

Članak 45.

Uzgojno valjana grla moraju zadovoljavati uvjete glede vanjštine, posebice uzraslosti primjerene dobi i uzgojnim standardima za pasminu, prema stručnoj uputi Hrvatskog stočarsko selekcijskog centra.

Procjenu vanjštine grla obavlja Hrvatski stočarsko selekcijski centar.

2.7. UZGOJNA VALJANOST KUNIĆA

Članak 46.

Uzgojna valjanost kunića utvrđuje se za čiste pasmine na temelju podataka o njihovom podrijetlu, proizvodnim i uzgojnim osobinama roditelja, prema vanjštini grla te prema podacima o njihovim proizvodnim osobinama za uzgojne kategorije kod kojih je to moguće utvrditi.

Uzgojna valjanost kunića iz križanog i hibridnog uzgoja u djedovskih i roditeljskih linija utvrđuje se na temelju dokumentacije u kojoj su navedene vrijednosti za pojedina svojstva iz kojih se procjenjuje uzgojna vrijednost programa križanja ili hibridnog programa.

Članak 47.

Umatičena ženska ili muška grla i muška rasplodna grla namijenjena rasplodivanju, koja su čiste pasmine, trebaju potjecati od očeva upisanih u Središnji popis matičnih grla te od majke umatičene ili upisane životinje.

Ako je poznata proizvodnost roditelja muških rasplodnih grla namijenjenih rasplodivanju, ona mora biti natprosječna.

Upisano žensko ili muško grlo treba imati najmanje jednog poznatog roditelja.

Iznimno, životinja se može upisati u skupinu upisanih bez poznatih roditelja ako u Republici Hrvatskoj nema dovoljan broj uzgojno valjanih grla neke pasmine, a ona je od uzgojne važnosti.

Članak 48.

Uzgojno valjana grla moraju zadovoljavati uvjete glede vanjšine, razvijenosti za promatranu dob, a ne smiju imati konstitucijskih nepravilnosti.

Članak 49.

Upisana legla iz križanog ili hibridnog uzgojnog programa djedovskih i roditeljskih linija namijenjena rasplodivanju trebaju biti proizvod priznatog programa upisanog u upisnik pasmina sojeva i hibrida.

2.8. UZGOJNA VALJANOST PERADI

Članak 50.

Uzgojna valjanost peradi pojedinih vrsta utvrđuje se za čiste pasmine na temelju podataka o njihovom podrijetlu, proizvodnim i uzgojnim osobinama roditelja, prema vanjšini grla te prema podacima o njihovim proizvodnim osobinama za uzgojne kategorije za koje je to moguće utvrditi.

Uzgojna valjanost peradi iz križanog i hibridnog uzgoja u djedovskih i roditeljskih linija utvrđuje se na temelju dokumentacije u kojoj su navedene vrijednosti za pojedina svojstva iz kojih se procjenjuje uzgojna vrijednost programa križanja ili hibridnog programa.

Članak 51.

Umatičena ženska ili muška grla i muška rasplodna grla namijenjena rasplodivanju, koja su čiste pasmine, trebaju potjecati od očeva upisanih u Središnji popis matičnih grla te od majke umatičene ili upisane životinje.

Ako je poznata proizvodnost roditelja muških rasplodnih grla namijenjenih rasplodivanju, ona mora biti natprosječna.

Upisano žensko ili muško grlo treba imati najmanje jednog poznatog roditelja.

Iznimno, perad se može upisati u skupinu upisanih bez poznatih roditelja ako u Republici Hrvatskoj nema dovoljan broj uzgojno valjanih grla neke pasmine, a ona je od uzgojne važnosti.

Članak 52.

Uzgojno valjana perad mora zadovoljavati uvjete glede vanjšine, razvijenosti za promatranu dob, a ne smiju imati konstitucijskih nepravilnosti.

Članak 53.

Upisano jato peradi iz križanog ili hibridnog uzgojnog programa djedovskih i roditeljskih linija namijenjeno rasplodivanju treba biti proizvod priznatog programa upisan u upisnik pasmina sojeva i hibrida.

2.9. UZGOJNA VALJANOST MATICA PČELA

Članak 54.

Rasplodne jedinke u pčela jesu matice. Uzgojna vrijednost matice utvrđuje se na temelju podataka o podrijetlu te prema proizvodnim i morfometrijskim osobinama polusestara i kćeri.

Članak 55.

Umatičena matica jest jedinka koja potječe od natprosječne zajednice, poznate majke matice, upisane u Središnji popis umatičenih matica.

Članak 56.

Umatičena matica mora udovoljavati morfometrijskim i merističkim osobinama sive pčele (*Apis mellifera carnica*).

3. OBILJEŽAVANJE UZGOJNO VALJANIH ŽIVOTINJA

Članak 57.

Uzgojno valjano grlo mora biti trajno obilježeno.

Uzgojno valjanim grlima dodjeljuje se brojčana oznaka kao:

- životni broj,
- matični broj,
- prigojni broj.

Članak 58.

Obilježavanje uzgojno valjanih grla obavlja se jednim od ovih načina: tetoviranjem, rovašenjem, žigovanjem, postavljanjem markice ili prstena.

Uzgojno valjane matice obilježavaju se bojom.

Članak 59.

Ako se izgubi markica ili prsten, postavljaju se novi s istom oznakom.

3.1. OBILJEŽAVANJE UZGOJNO VALJANIH GOVEDA

Članak 60.

Uzgojno valjana goveda obilježavaju se životnim brojem tako da se tetoviraju, postavljaju im se plastične ušne markice ili se žiguju tekućim dušikom.

Članak 61.

Životni se broj za umatičena grla sastoji od osam znamenaka od kojih su prve dvije oznaka pripadnosti županiji ili gradu Zagrebu i pasmini, a preostalih šest tekući je broj jedinke.

Životni se broj za upisana grla sastoji od osam znamenaka, od kojih su prve dvije oznaka pripadnosti pasmini, a preostalih šest tekući je broj jedinke.

Članak 62.

Obilježavanje uzgojno valjanih goveda obavlja se neposredno nakon upisa u matičnu knjigu odnosno uzgojni upisnik.

Uzgojno valjana goveda iz uvoza obilježavaju se plastičnim ušnim markicama neposredno prije raspuštanja karantene.

Članak 63.

Sva uzgojno valjana grla trajno se obilježavaju tetoviranjem tako da se u desno uho tetovira tekući broj životnog broja a u lijevo uho broj oca.

Prigodom tetoviranja postavlja se plastična ušna markica za matična grla u desno uho, a za upisana grla u lijevo uho.

Poslije tetoviranja označavanje se može obaviti žigovanjem, koristeći tekući dušik, tako da je na vidljivom dijelu tijela žigom postavljen tekući broj životnoga broja.

Članak 64.

Ušna markica za označavanje umatičenih i upisanih grla žute je boje u donjem dijelu, pravokutnog oblika, s izduženim gornjim trokutastim dijelom odgovarajućih veličina.

Prednja strana markice (lice) nalazi se s unutarnje strane uha i na njoj je vidljiva u gornjem redu oznaka "HSSC", u sredini oznaka "HR" te pripadajući dvoznamenkasti broj za oznaku županije i pasmine. U zadnjem retku nalazi se tekući broj od šest znamenaka.

Stražnja strana markice (naličje) nalazi se s vanjske strane uha istog je oblika. Sadrži dvoznamenkastu oznaku županije odnosno pasmine, bar code i tekući broj od šest znamenaka.

Prednja i stražnja strana ušne markice namijenjena označavanju upisanih grla istog je sadržaja kao i markica za umatičena grla, osim što je umjesto dvoznamenkaste oznake županije i pasmine upisana dvoznamenkasta oznaka za pasminu.

3.2. OBILJEŽAVANJE UZGOJNO VALJANIH OVACA I KOZA

Članak 65.

Sva uzgojno valjana grla ovaca i koza trajno se označavaju tetoviranjem.

Umatičenim grlima u lijevo uho tetovira se tekući broj životnog broja, a u desno uho oznaka uzgojne organizacije i pasmine.

Upisanim grlima u lijevo uho tetovira se tekući broj životnog broja i veliko slovo V, a u desno uho oznaka uzgojne organizacije i pasmine.

Članak 66.

Životni se broj umatičenih grla sastoji od jedanaest znamenaka, od kojih je prvih šest znamenaka tekući broj jedinke, tri su znamenke oznaka uzgojne organizacije, a preostale su dvije znamenke oznaka pasmine.

Životni se broj upisanih grla sastoji od jedanaest znamenaka, od kojih je prvih šest znamenaka tekući broj jedinke, tri su znamenke oznaka uzgojne organizacije, a preostale su dvije znamenke oznaka pasmine. Na kraju broja upisuje se veliko slovo V.

Članak 67.

Obilježavanje uzgojno valjanih ovaca i koza obavlja se neposredno nakon upisa u matičnu knjigu odnosno uzgojni upisnik.

3.3. OBILJEŽAVANJE UZGOJNO VALJANIH SVINJA

Članak 68.

Uzgojno valjane svinje obilježavaju se prigojnim i matičnim brojem, tetoviranjem.

Prasetu koje potječe od umatičenih roditelja u dobi do 28 dana dodjeljuje se prigodni broj koji se tetovira u lijevo uho, a odraslim grlima nakon uvođenja u proizvodnju (prasenje nazimica i početak pripusta za nerasta) dodjeljuje se matični broj koji se tetovira u desno uho, but ili vrat.

Članak 69.

Prigojni broj sastoji se od matičnog broja majke i rednog broja praseta u leglu.

Matični broj odraslog grla sastoji se od tekućeg broja i oznake uzgojne organizacije.

3.4. OBILJEŽAVANJE UZGOJNO VALJANIH KONJA I MAGARACA

Članak 70.

Uzgojno valjani konji i magarci označavaju se životnim brojem postupkom vrućeg žigovanja na lijevom odnosno desnom butu i/ili sedlištu te detaljnom opisnom listom.

Članak 71.

Za određene pasmine konja iznimno se označavanje može provoditi putem detaljne opisne liste izdane od selekcijske službe. U tom slučaju opisna se lista mora izdati prije odbića ždrebeta od kobile te drugi put nakon komisijske ocjene grla.

Članak 72.

Životni se broj umatičenih i upisanih konja sastoji od devet znamenaka, od kojih su prve dvije znamenke oznaka pasmine, pet znamenaka tekući je broj grla a dvije su znamenke oznaka godine rođenja.

Članak 73.

Životni se broj umatičenih i upisanih magaraca sastoji od sedam znamenaka, od kojih su prve dvije znamenke oznaka pasmine, a preostalih pet znamenaka tekući je broj grla.

Članak 74.

Za svaku pasminu koristi se za žigovanje posebno napravljen žig.

Hrvatski stočarsko selekcijski centar vlasnik je žigova i odgovoran je za njihovu pravilnu uporabu.

3.5. OBILJEŽAVANJE UZGOJNO VALJANIH KUNIĆA

Članak 75.

Umatičeni uzgojno valjani kunići čiste pasmine obilježavaju se matičnim brojem tetoviranjem u desno uho.

Upisani uzgojno valjani kunići hibridnog uzgoja ne označavaju se pojedinačno nego se upisuje oznaka hibrida kojem legla iste generacije pripadaju.

Članak 76.

Uzgojno valjani kunići čiste pasmine obilježavaju se nakon 42 dana starosti.

3.6. OBILJEŽAVANJE UZGOJNO VALJANE PERADI

Članak 77.

Umatičena uzgojno valjana perad čiste pasmine obilježava se matičnim brojem postavljanjem prstena na nogu.

Upisana uzgojno valjana perad hibridnog uzgoja ne označava se pojedinačno nego se upisuje oznaka hibrida kojoj grla iste linije i generacije pripadaju.

3.7. OBILJEŽAVANJE UZGOJNO VALJANIH MATICA PČELA

Članak 78.

Uzgojno valjane matice obilježene su životnim brojem, a označene bojom nanesenom odnosno nalijepljenom na leđa. Prijevozni kavezi za matice obilježeni su naljepnicom u boji prema godini rođenja matice u skladu s međunarodnim standardima.

Članak 79.

Naljepnica na prijevoznom kavezu sadrži životni broj matice koji se sastoji od tri znamenke za oznaku šifre uzgajivača, dvije znamenke za oznaku šifre županije i grada Zagreba iz koje matica potječe, dvije znamenke koje označuju pripadnost ekotipu te sedam znamenaka koje su tekući broj jedinke.

Članak 80.

Naljepnica na prijevoznom kavezu pravokutnog je oblika. Na lijevoj polovici naljepnice navedene su oznake šifre uzgajivača, županije i ekotipa te datum oplodnje matice. Na desnoj polovici naljepnice navedena je oznaka Hrvatskog stočarsko selekcijskog centra te tekući broj matice.

4. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 81.

Hrvatski stočarsko selekcijski centar započet će primjenu ovog Pravilnika u roku od šest mjeseci od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 82.

Ovlašćuje se Hrvatski stočarsko selekcijski centar da u roku od šest mjeseci učini pisane stručne upute koje pobliže određuju postupke ili radnje pri upisu i obilježavanju uzgojno valjanih životinja koji su uređeni ovim Pravilnikom.

Članak 83.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od objave u "Narodnim novinama".

Klasa: 011-02-98-01/08
Urbroj: 525-01-98-01
Zagreb, 11. veljače 1998.

Ministar
mr. Zlatko Dominiković, v. r.